

Toteutusaikataulu

I	lyhyen aikavälin toimenpiteet (tavoitevuosi 2022)
II	keskipitkän aikavälin toimenpiteet (tavoitevuosi 2030)
III	pitkän aikavälin toimenpiteet (tavoitevuosi 2030-)

Osa-alue 1) Infrastruktuuri

Nro	Toimenpidesuositus	Kuvaus	Kustannusarvio	Rahoitus	Aikataulu	Vastuutaho	Seurantamittarit
1.1	Pyörälaskimien hankinta ja sijoittaminen	Tarkempien pyöräliikennemäärien selvittämiseksi toteutetaan väh. 1 pyörälaskimen hankinta ja sijoittaminen.	20 000 € / kpl	Kunnan oma rahoitus, kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelma, liikkumisen ohjauksen valtionavustus	I	Yhdyskuntalautakunta / yhdyskuntatekniikka	Hankittujen pyörälaskimien määrä, kerätty data
1.2	Pyöräliikenteen suunnittelu- ja toteutusperiaatteiden laadinta	Laaditaan Pirkkalan kunnan tarpeita tukevat pyöräliikenteen suunnittelu- ja toteutusperiaatteet, joiden laadinnassa hyödynnetään olemassa olevia suunnitteluohjeita ja hyviä käytäntöjä.	(10 000 € konsulttityönä)	Kunnan oma rahoitus, liikkumisen ohjauksen valtionavustus	I	Yhdyskuntalautakunta / yhdyskuntatekniikka	Selvityksen valmistuminen
1.3	Pyöräliikenteen tavoiteverkon määrittäminen	Verkon määrittely sisältää koko liikenneverkon jäsentelyn liikennettä välittäviin katuihin ja rauhallisen liikkumisen alueisiin kaikki kulkumuodot huomioiden, jonka pohjalta jäsenellään pyöräliikenteen tavoiteverkko yhteystasolla. Pyöräilyn tavoiteverkon on tarkoitus ohjata tarkempaa suunnittelua ja kaavoitusta. Viihtyisämpi pyöräily-ympäristö nousi kyselyssä esiin yhtenä merkittävimpänä kestävien kulkumuotojen käyttöön innostavana tekijänä.	(20 000 € konsulttityönä)	Kunnan oma rahoitus, liikkumisen ohjauksen valtionavustus	I	Yhdyskuntalautakunta / yhdyskuntatekniikka	Tavoiteverkkosuunnitelman valmistuminen
1.4	Pyöräliikenneinfran parantamisen toimenpideohjelma	Yksityiskohtainen toimenpideohjelma tavoiteverkon toteuttamiseksi. Jaottelu pieniin kustannustehokkaisiin toimenpiteisiin ja suurempia investointeja vaativiin toimenpiteisiin.	Suunnittelun osalta 20 000 € (konsulttityönä), toimenpiteiden kustannukset arvioidaan tapauskohtaisesti	Suunnitteluun kunnan oma rahoitus, liikkumisen ohjauksen valtionavustus. Toimenpiteiden toteuttamiseen yleismääräraha, jolla toteutetaan pieniä parannustoimenpiteitä toimenpideohjelman mukaisesti. Isommat investoinnit vaativat päättäjien hyväksynnän.	I	Yhdyskuntalautakunta / yhdyskuntatekniikka	Toimenpideohjelman valmistuminen, toimenpiteiden toteutuminen
1.5	Pyöräpysäköinnin toimenpiteet	Pyöräpysäköinnin tavoitetilan ja toteutusperiaatteiden määrittäminen kuten pysäköintipaikkojen määrä, sijainnit ja niiden laatutaso.	Suunnittelun osalta 10 000 € (konsulttityönä), toimenpiteiden kustannukset arvioidaan tapauskohtaisesti	Suunnitteluun kunnan oma rahoitus, liikkumisen ohjauksen valtionavustus	I	Yhdyskuntalautakunta / yhdyskuntatekniikka	Suunnitelman valmistuminen, pyöräpysäköinnin parantamistoimien toteutuminen
1.6	Kävelypainotteisten alueiden määrittäminen ja suunnitteluperiaatteet	Alueet, joilla ympäristö on suunniteltu ja toteutettu jalankulkijoiden ehdoin. Kävelypainotteisten alueiden määrittämisessä huomioidaan pyöräilyn tavoiteverkon määrittämisessä laadittava liikenneverkon jäsentely.	(10 000 € konsulttityönä)	Kunnan oma rahoitus, liikkumisen ohjauksen valtionavustus	I	Yhdyskuntalautakunta / yhdyskuntatekniikka	Selvityksen valmistuminen, kävelijämäärät kävelypainotteisilla alueilla
1.7	Joukkoliikenteen ja matkaketjujen solmupisteiden kehittäminen	Kyselyn tulosten hyödyntäminen ja täydentäminen tarkemmalla pysäkki-inventaariolla, jonka perusteella laaditaan pysäkkien laadullinen tavoitetila ja toimenpidetarpeet.	(20 000 € konsulttityönä)	Kunnan oma rahoitus, liikkumisen ohjauksen valtionavustus	I	Yhdyskuntalautakunta / yhdyskuntatekniikka	Toteutuneet toimenpiteet, joukkoliikenteen matkustajamäärät, asiakaspalaute

1.8	Pysäköintipolitiikan laatiminen	Pysäköintipolitiikan laatiminen, jossa huomioidaan mm. pyöräpysäköintinormi, muu pyöräpysäköinti, mahdollisuuksien mukaan alhaisemman tai joustavan autopysäköintinormin käyttäminen, liityntäpysäköinti ja periaatteet yleisten pysäköintipaikkojen tarjoamisesta yhteiskäyttöauto-operaattoreiden käyttöön.	(30 000 € konsulttityönä)	Kunnan oma rahoitus, liikunnan ohjauksen valtionavustus	I	Yhdyskuntalautakunta / yhdyskuntatekniikka	Politiikan valmistuminen ja sen jalkauttaminen
1.9	Rauhallisen liikkumisen alueiden rauhoittaminen	Toimenpiteessä 1.3 laaditun liikenneverkon jäsentelyn perusteella rauhoitetaan paikalliskatuja siten, että liikennenympäristö tukee jo olemassa olevaa 30 km/h aluenopeusjärjestelmää. Samalla tarkistetaan, että nopeusrajoitukset ja sitä tukeva liikennenympäristö ovat rauhallisen liikkumisen alueilla yhdenmukaisia. Tavoitteena on, että liikennenympäristö ohjaa käyttäytymistä.	Arvioidaan kohdekohtaisesti	Kunnan oma rahoitus, kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelma	III, jatkuva	Yhdyskuntalautakunta / yhdyskuntatekniikka	Ajonopeudet, onnettomuudet

Osa-alue 2) Kunnossapito

Nro	Toimenpidesuositus	Kuvaus	Kustannusarvio	Rahoitus	Aikataulu	Vastuutaho	Seurantamittarit
2.1	Kunnossapitomenetelmien tarkentaminen	Selvitetään kunnossapitomenetelmien nykytila, tunnistetaan laatutasopuutteet ja laaditaan suunnitelma kunnossapitomenetelmien parantamisesta. Tavoitteena on, että viisaiden liikkumismuotojen houkuttelevuus pysyy tasaisena ympärivuotisesti. Uusia menetelmiä testataan ja käyttöön otetaan.	10 000 €	Kunnan oma rahoitus, liikkumisen ohjauksen valtionavustus	II	Yhdyskuntalautakunta/ yhdyskuntatekniikka	Suunnitelman valmistuminen, päätöksentekopöytäkirjat
2.2	Pyöräliikenteen pääreittien priorisointi kunnossapidossa	Lumen määrä ja väylän liukkaus nousivat kyselyssä esiin kestäville kulkutavoilla liikkumista vaikeuttavina tekijöinä. Tehostetaan kunnossapitotoimia niillä reiteillä, joilla on eniten pyöräliikennettä ja siirrytään aluekohtaisesta urakoinnista reittikohtaiseen urakointiin. Tavoitteena on, että pyörällä liikkuvien ihmisten ei tarvitse talvella oppia uusia reittejä.	Määriteltävä kohdekohtaisesti	Kunnan oma rahoitus, liikkumisen ohjauksen valtionavustus	II	Yhdyskuntalautakunta/ yhdyskuntatekniikka	Pyöräliikenteen määrät talviaikaan, käyttäjäpalautteet
2.3	Kävelypainotteisten alueiden ja bussipysäkkien kunnossapito	Varmistetaan jalan liikkumisen helppous jalankulkupainotteisilla alueilla. Huomioidaan esteettömyyden tarpeet.	Määriteltävä kohdekohtaisesti	Kunnan oma rahoitus, liikkumisen ohjauksen valtionavustus	II	Yhdyskuntalautakunta/ yhdyskuntatekniikka	Onnettomuudet

Osa-alue 3) Liikkumispalvelut ja digitaaliset palvelut

Nro	Toimenpidesuositus	Kuvaus	Kustannusarvio	Rahoitus	Aikataulu	Vastuutaho	Seurantamittarit
3.1	Yhteiskäyttöautot	Arvioidaan mahdollisuuksia käynnistää yleisesti saatavilla oleva yhteiskäyttöautopalvelu kunnan työntekijöiden liikkumistarpeisiin perustuen. Edistetään kiinteistö- tai aluekohtaisten yhteiskäyttöautopalveluiden käynnistymistä.	kustannusneutraali	Nykyisten kunnan autokaluston rahoituslähteet (kunnan oma rahoitus)	I	Kunnanhallitus/ hallinto	Autopalvelun hankinta auton hankinnan sijaan
3.2	Pyöräilykalusto	Polkupyörien hankinta kunnan työntekijöiden työasiamatkoja varten. Uudenlaisen kaluston saatavuus kokeiluun ja lyhytaikasiin liikkumistarpeisiin. Arvioidaan mahdollisuuksia ja hyötyjä käynnistää erilaisia yhteiskäyttöpolkupyöräjärjestelmiä.	20 000 €	Kunnan oma rahoitus, liikkumisen ohjauksen valtionavustus	I	Yhdyskuntalautakunta, hyvinvointilautakunta	Hankittujen yhteiskäyttöpyörien määrä, pyöräilijämäärät
3.3	Joukko- ja henkilöliikenne	Kuntarahoitus säilyy vähintään nykyisellä tasolla. Selvitetään joukkoliikenteen ja palveluliikenteen kehittämismahdollisuuksia.		Kunnan oma rahoitus, valtion joukkoliikennetuki	I, jatkuva	Yhdyskuntalautakunta / yhdyskuntatekniikka	Kuntarahoituksen määrä, palvelutaso, palveluliikenteen käyttäjämäärät
3.4	Digitaaliset liikkumispalvelut	Edistetään kunnan alueella toimivia markkinaehtoisia liikkumispalveluita esimerkiksi markkinoinnin näkökulmasta. Tiedotetaan tunnistepohjaisen joukkoliikenneliikkeen mahdollisuuksista kunnan alueella toimiville erilaisille palveluntarjoajille. Parannetaan julkisten ja yksityisten toimijoiden tarjoaman liikennetiedon, kuten reittioppaiden, edellytyksiä. Tarjotaan tietoa liikkumispalveluista.		Kunnan oma rahoitus, liikkumisen ohjauksen valtionavustus	I, jatkuva	Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenne	Markkinointikampanjojen määrä
3.5	Liikennedata	Kunnan keräämää tai hankkima tietoa tarjotaan palvelukehittäjille avoimien rajapintojen kautta (esimerkiksi ajantasainen liikennemäärä- tai kunnossapitotieto).		Kunnan oma rahoitus, liikkumisen ohjauksen valtionavustus	I	Yhdyskuntalautakunta / yhdyskuntatekniikka	Kunnossapidon ajantasatiedon saatavuus
3.6	Mobiiliapplikaatiot	Markkinoidaan olemassa olevia, hyväksi todettuja palveluita ja arvioidaan tarvetta kehittää omia palveluita.		Kunnan oma rahoitus, liikkumisen ohjauksen	I, jatkuva	Kunnanhallitus / hallinto	Markkinointikampanjojen määrä

Osa-alue 4) Varhaiskasvatus ja peruskoulut

Nro	Toimenpidesuositus	Kuvaus	Kustannusarvio	Rahoitus	Aikataulu	Vastuutaho	Seurantamittarit
4.1	Koulujen ja varhaiskasvatusyksiköiden liikkumissuunnitelmat	Koulujen/varhaiskasvatusyksiköiden liikkumissuunnitelmissa tarkastellaan fyysistä ympäristöä (pyöräpysäköinnit, liikenneturvallisuus, saattoliikennejärjestelyt, valaistus) sekä laaditaan liikkumisen ohjauksen toimenpiteitä kouluille/varhaiskasvatusyksiköille toteutettavaksi vuosikellon tapaan. Liikkumissuunnitelmissa voidaan huomioida myös yhteiskäyttöpyörätarpeet (toimenpide 4.3). Tavoitteena on, että kaikilla Pirkkalan kouluilla on laadittu liikkumissuunnitelma aikataulutuksen mukaisesti.	10 000 €	Kunnan oma rahoitus, liikkumisen ohjauksen valtionavustus	I	Hyvinvointilautakunta / Hyvinvointipalvelut	Tehtyjen liikkumissuunnitelmien määrä (määrä ja osuus Pirkkalan kouluista ja varhaiskasvatusyksiköistä)
4.2	Pyöräilymerkin suorittaminen alakoulun aikana	Pyöräilymerkki saanut alkunsa ajatuksesta, että uima- maisterin tutkinnon kaltainen kansallinen standardi saataisiin myös pyöräilykasvatukseen. Tarkempaa tietoa pyöräilymerkistä, mm. ohjeet oppituntien sisällöstä ja testien laadinnasta eri luokka-asteille https://www.poljin.fi/fi/pyorailymerkki . Tavoitteena on, että kaikilla kouluilla on otettu Pyöräilymerkki osaksi opetussuunnitelmia.	Sisältyy kunnan työntekijöiden työaikaan	Kunnan oma rahoitus, liikkumisen ohjauksen valtionavustus	I, jatkuva	Hyvinvointilautakunta / Hyvinvointipalvelut	Suoritettujen pyöräilymerkkien määrä (määrä ja osuus Pirkkalan koululaisista)
4.3	Yhteiskäyttöpyörien hankinta kouluille	Jatketaan polkupyörien hankintaa Liikkuva koulu -rahoituksen avulla. Mahdollistetaan koulupäivän aikana tapahtuva siirtyminen esimerkiksi yleisurheilukentälle polkupyörällä myös kuljetusoppilaille tai oppilaille, joilla ei ole pyörää.	500 € / polkupyörä	Kunnan oma rahoitus, liikkumisen ohjauksen valtionavustus	I	Hyvinvointilautakunta / Hyvinvointipalvelut	Yhteiskäyttöpyörien määrä (pyörien lukumäärä sekä koulujen lukumäärä, joilla pyöriä)

Osa-alue 5) Asenteisiin vaikuttaminen

Nro	Toimenpidesuositus	Kuvaus	Kustannusarvio	Rahoitus	Aikataulu	Vastuutaho	Seurantamittarit
5.1	Viisaan liikkumisen verkkosivujen ylläpito ja kehittäminen	Sivujen löydettävyyden parantaminen kunnan nettisivujen kautta, sisällön tuottamisen vastuuttaminen ja määrittäminen. Verkkosivuille esimerkiksi tietopankki, josta löytyy aiheeseen liittyvää tietoa, kuten linkki Motivan verkkosivuille, Pyöräilykuntien verkoston sivuille, Liikenneviraston sivuille, Kulkulaarin sivuille, Fiksusti töihin jne.	20 000 €	Kunnan oma rahoitus, liikkumisen ohjauksen valtionavustus	I, jatkuva	Yhdyskuntalautakunta / yhdyskuntasuunnittelu	Sivujen toteutuminen, sivulla kävijöiden määrä
5.2	Brändikäsikirjan laatiminen	Pirkkalan viisaan liikkumisen brändillä on luotu identiteetti, jonka avulla pystytään ohjaamaan viisaan liikkumisen suunnitelman tavoitteiden toteutustapaa ja viisaaseen liikkumiseen liittyviä toimia Pirkkalassa. Käsikirjan on tarkoitus toimia ohjeistuksena osana kunnan jatkuvaa, poikkihallinnollista suunnittelu- ja toteutusprosessia. Ulkopuoliset suunnittelijat voivat myös käyttää käsikirjaa apuna projekti- ja hanketyöskentelyssä.	20 000 €	Kunnan oma rahoitus, liikkumisen ohjauksen valtionavustus	I	Kunnanhallitus / hallinto	Käsikirjan valmistuminen
5.3	Viisaan liikkumisen brändin käyttö	Brändi näkyville kaikkien toimenpiteiden markkinoinnissa (esim. kampanjat). Kaikessa markkinoinnissa hyödynnetään markkinointiohjetta.	Osana muuta työtä	Kunnan oma rahoitus	I, jatkuva	Koko kunta	Brändin näkyminen tapahtumissa tapahtumissa ja viestinnässä (lukumäärä yhteensä ja vuosittain)
5.4	Viisaan liikkumisen kampanjoiden toteuttamisen suunnittelu	Vuosittaisten kestäväan liikkumiseen liittyvien kampanjoiden markkinoiminen kuntalaisille ja kuntalaisten haastaminen osallistumaan esimerkiksi kunnan omien tapahtumien yhteydessä tai kunnan verkkosivujen kautta. Pormestari voi esimerkiksi haastaa kunnan työntekijät osallistumaan ja/tai haastaa mukaan myös Pirkkalassa sijaitsevia yrityksiä.	Osana muuta työtä, osana tavoiteltavan viisaan liikkumisen koordinaattorin tehtäviä tai noin 1 000 € / kampanja	Kunnan oma rahoitus, liikkumisen ohjauksen valtionavustus	I, jatkuva	Yhdyskunta- ja hyvinvointilautakunta	Kampanjoiden lukumäärä (yhteensä ja vuosittain)

Osa-alue 6) Yhteistyö

Nro	Toimenpidesuositus	Kuvaus	Kustannusarvio	Rahoitus	Aikataulu	Vastuutaho	Seurantamittarit
6.1	Seudullisen yhteistyön kehittäminen viisaan liikkumisen edistämiseksi	Viisaan liikkumisen edellytysten saumaton parantaminen koko työssäkäyntialueella. Yhteistyö raja-alueiden maankäytön suunnittelussa	Osana muuta työtä	kustannus-neutraali	I, jatkuva	Tampereen kaupunkiseutu	Viisaan liikkumisen käsittelyjen määrä seudullisessa liikennejärjestelmätyöryhmässä, kuntien välillä koordinoitujen reitti- (esimerkiksi pyörä- tai joukkoliikenne) tai maankäytön suunnitelmien määrä.
6.2	Yritysyhteistyö markkinoinnin avulla	Yritysten haastaminen mukaan kampanjoihin. Toimenpide kytkeytyy markkinointiin ja kampanjoihin sekä kunnan toimimiseen esimerkkinä.	Osana muuta työtä	Kunnan oma rahoitus, liikkumisen ohjauksen valtionavustus	I, jatkuva	Yhdyskuntalautakunta / yhdyskuntasuunnittelu Kunnanhallitus / hallinto	Osallistuneiden yritysten määrä
6.3	Yritysten aktivointi laatimaan liikkumissuunnitelmia	Aktivoidaan yrityksiä laatimaan liikkumissuunnitelmia, liikkumissuunnitelmien hyödyistä ja laadinnasta laaditaan infopaketti kunnan viisaan liikkumisen verkkosivuille.	15 000 € / liikkumissuunnitelma	Yrityksen oma rahoitus, liikkumisen ohjauksen valtionavustus	I, jatkuva	Yhdyskuntalautakunta / yhdyskuntasuunnittelu Kunnanhallitus / hallinto	Laadittujen liikkumissuunnitelmien määrä suhteessa Pirkkalan yrityksiin

Osa-alue 7) Kunnan oman toiminnan kehittäminen

Nro	Toimenpidesuositus	Kuvaus	Kustannusarvio	Rahoitus	Aikataulu	Vastuutaho	Seurantamittarit
7.1	Strateginen kehitys	Viisas liikkuminen kuntastrategiassa ja kunnan budjetissa	Määriteltävä vuosittain	Kunnan oma rahoitus, valtionavustukset (mm. liikkumisen ohjaus ja joukkoliikenne)	I, vuosittain jatkuva	Kunnanvaltuusto	Ks. kuvaus
7.2	Viisaan liikkumisen resursointi	Varmistetaan riittävät resurssit viisaan liikkumisen edistämiseen		Mahdollisesti liikkumisen ohjauksen valtionavustus	I	Kunnan johtoryhmä	Toimenpiteiden toteutuminen
7.3	Matkustusohje ja työasiamatkat	Viisaan liikkumisen priorisoiminen sisäisissä matkustusohjeissa kunnan työntekijöiden ja päättäjien matkoilla.	osa työtehtäviä	kustannusneutraali (saavutettavissa kustannussäästöjä)	I	Kunnan johtoryhmä	Matkustusohjeiden sisältö, työntekijöiden auton käyttö
7.4	Liikennelaskentojen ohjelmointi	Säännöllisiä liikennelaskentoja (autoliikenne, pyöräliikenne ja jalankulku) jatkuvaa seuranta varten. Laskentapisteitä koulujen lähistöllä saattoliikenteen kehityksen seuraamiseksi ja liikenneverkon pääreiteillä (esim. Naistenmatkantie) yleisen kehityksen seuraamiseksi.	n. 500 € / laskenta / laskentapiste (riippuen kohteesta ja laskennan pituudesta)	Kunnan oma rahoitus	I, Jatkuva	Yhdyskuntalautakunta / yhdyskuntatekniikka	Liikennemäärien kehitys kohteittain ja kulkumuodoittain
7.5	Viisas liikkuminen yleis- ja asemakaavoituksessa	Pyöräpysäköintinormin käyttöönotto. Tiiviin maankäytön kohteissa keskitetyn pysäköinnin osoittaminen. Riittävä tilavaraus uusissa asemakaavoissa pyöräpysäköinnille. Määritellyn pyöräliikenteen verkon toteuttaminen jokaisessa kaavassa. Naistenmatkantien varren maankäytön tiivistäminen. Kaikkien kaavojen vaikutusten arviointi viisaan liikkumisen näkökulmista.	osa työtehtäviä	kustannusneutraali	I, Jatkuva	Yhdyskuntalautakunta / yhdyskuntasuunnittelu	Ks. kuvaus. Tärkein mittari on jokaisen suunnitelman vaikutusten arviointi viisaan liikkumisen näkökulmasta.
7.6	Viisaan liikkumisen viestintä	Tiedotetaan kunnan työntekijöitä brändistä ja sen käyttötarkoituksista.	osa työtehtäviä	Kunta, liikkumisen ohjauksen valtionavustus	I, Jatkuva	Kunnanhallitus / hallinto	Brändin näkyvyys